

Sygnatura akt IV Ka 614/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący :	SSO Mariusz Górski (spr.)
Sędziowie :	SSO Waldemar Majka SSO Agnieszka Połyniak
Protokolant :	Magdalena Telesz

przy udziale Barbary Chodorowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu dnia 18 listopada 2014 roku

sprawy **J. K.**

córki W. i L. z domu Ł.

urodzonej (...) w J.

oskarżonej z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 20 maja 2014 roku, sygnatura akt II K 901/12

I. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. O. z Kancelarii Adwokackiej w K. 619, 92 złotych tytułem zwrotu kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 614/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 20 maja 2014 r., sygn. akt II K 901/12, J. K. została uniewinniona od popełnienia zarzuconego jej czynu, który miał polegać na tym, że w okresie od 17.05.2006 roku do sierpnia 2010 roku w J., gm. N., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru dokonała przywłaszczenia powierzonego jej mienia w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 123.192,05 złotych w ten sposób, że jako referent (...) Zakładu (...) w N. będąc zobowiązaną do przyjmowania wpłat czynszowych i opłat za lokale komunalne i własnościowe w podległym temu Zakładowi (...) w J. systematycznie przywłaszczała sobie różne

kwoty pieniężne pochodzące z tego tytułu wpłat czym działała na szkodę w/w Zakładu (...) w N., tj. przestępstwa z art. 284 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonej Prokurator Rejonowy w Kłodzku zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść a polegający na niesłusznym przyjęciu przez Sąd I instancji, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie zawiera wystarczających dowodów pozwalających na przypisanie oskarżonej J. K. popełnienia zarzuconego jej czynu z uwagi na fakt, że do systemu księgowania i kasy (...) w J. miała dostęp większa ilość pracowników jak też inni pracownicy przyjmowali wpłaty od lokatorów a system księgowania i sposób potwierdzania wpłat nie pozwala na identyfikację osób wystawiających dokument, jak też z uwagi na treść opinii biegłego rewidenta zgodnie z którą zdaniem biegłego nie ma możliwości ustalenia strat z uwagi na dużą ilość nieprawidłowych księgowania a obciążenie taką stratą oskarżonej J. K. było nierzetelne i nieprawidłowe, podczas gdy prawidłowa ocena całości zgromadzonego materiału dowodowego, a zwłaszcza zeznań świadków A. T., R. K. i D. H., D. Ł., G. P., E. D., W. M., M. Z. i D. Z., zgromadzonej dokumentacji księgowej, zachowania oskarżonej J. K. mającego na celu ukrycie spowodowanych nieprawidłowości oraz po ich ujawnieniu we wrześniu 2010 r. w sytuacji, gdy biegły rewident w wydanej opinii nie dokonał szczegółowych i istotnych ustaleń co do przedmiotu sprawy z uwagi na niemożność ich poczynienia, prowadzi do wniosków przeciwnych i przekonania co do tego, że zebrane w sprawie dowody wykazały sprawstwo oskarżonej co do zarzuconego jej czynu.

Tym samym Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kłodzku.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja Prokuratora zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że treść zaskarżonego wyroku zdaje się wskazywać na to, że Sąd Rejonowy zbyt dosłownie opierał się na wskazaniach Sądu Okręgowego w Świdnicy wydanych w wyroku uchylającym pierwszy wyrok (skazujący) jaki zapadł w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy nakazał przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rewidenta oraz wskazał, że Sąd I instancji dopuścił się obrazy przepisów postępowania nie uwzględniając korzystnego dla oskarżonej faktu, że do 2009 roku dostęp do elektronicznego księgowania mieli inni pracownicy, a osób dokonujących konkretnych operacji księgowych nie sposób zidentyfikować. Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę, wyeksponował głównie wnioski płynące z opinii biegłego rewidenta oraz wskazywany przez Sąd Okręgowy fakt dostępu do elektronicznego księgowania innych pracowników. W rozważaniach Sądu zabrakło całościowej i wszechstronnej oceny pozostałych zgromadzonych dowodów i wynikających z nich okoliczności, co słusznie podnosi w apelacji Prokurator.

Przede wszystkim zasadny jest zarzut Prokuratora odnoszący się do rzetelności i jakości opinii biegłego rewidenta, która stała się główną podstawą wydania wyroku uniewinniającego. W istocie zastrzeżenie budzi stwierdzenie jakie znalazło się w opinii, że nie ma możliwości faktycznego ustalenia strat i jest to czynność niewykonalna ze względu na pracochłonność i brak wszystkich dowodów. Nie wiadomo bowiem czy wskazanych ustaleń rzeczywiście nie sposób poczynić i jest to bezwzględnie niemożliwe czy też przy odpowiednio dużych nakładach pracy można uzyskać zamierzony rezultat.

Opinii biegłego rewidenta nie sposób uznać za opinię jasną i pełną. Brak w niej odniesienia do całej dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, brak też prób poszukiwania dodatkowych dowodów, na który to fakt powołał się biegły uzasadniając niemożność ustalenia rzeczywistych strat obciążających oskarżoną. Ponadto biegły w swojej opinii nie odniósł się ani do wyjaśnień oskarżonej, ani do zeznań świadków, przede wszystkim współpracowników oskarżonej, a także członków komisji powołanej przez dyrektora Zakładu (...) w N. celem zbadania nieprawidłowości. Biegły winien dokonać analizy tych wyjaśnień i zeznań w zakresie schematu ewentualnego działania przestępnego oskarżonej i skonfrontować je z dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy oraz z ewidencją operacji finansowych w (...) w J.. Z materiału osobowego wynika m.in. że we wszystkich (...) posługiwano się tym samym systemem księgowania, ale nieprawidłowości w takiej skali wystąpiły jedynie w J.. W tej sytuacji wskazania biegłego na

wadliwość systemów księgowania i brak spójności między systemem dokumentowania wpłat w (...) w J. a systemem księgowania w (...) w N., jako na możliwą przyczynę nieprawidłowości, budzą pewne zastrzeżenia. Brak odniesienia się do dowodów osobowych, czyni więc wskazaną opinię niepełną.

Brak jest także wyjaśnienia w opinii powodów rozbieżności w kwotach niedoboru ustalonych przez wewnętrzną komisję, która początkowo ustaliła stan niedoboru na kwotę 399.324,31 zł, a ostatecznie na kwotę 123.192,05 zł. Sposób dochodzenia do wniosków przedstawionych przez biegłego nie jest jasny, nie został przedstawiony w sposób zrozumiały mechanizm wyliczenia niedoboru przez wewnętrzną komisję, a tym samym nie jest możliwe zweryfikowanie wniosków biegłego o nierzetelnym i nieprawidłowym ustaleniu strat obciążających oskarżoną.

W opinii uzupełniającej biegły wskazał, że przeprowadzone przez niego badania statystyczne nie wykazały istotnej różnicy między wpłatami dokonywanymi przez oskarżoną do banku a faktycznymi wpłatami dokonywanymi do jej kasy przez lokatorów, a badania te uprawniają biegłego do stwierdzenia, że strat nie było. Wątpliwości Sądu budzi jednak to na ile wiarygodne są te badania mając na uwadze wcześniejsze twierdzenia biegłego o niemożliwości ustalenia strat z powodu braku wszystkich dowodów, m.in. dowodów wpłat, przechowywanych jedynie przez okres dwóch lat. Nie wiadomo tym samym skąd pochodziła wiedza biegłego o faktycznym rozmiarze wpłat dokonywanych przez lokatorów do kasy w J. i czy wiadomości w tym zakresie odzwierciedlały prawdziwy stan rzeczy.

Wydaje się, że Sąd Rejonowy wyciągnął z opinii zbyt daleko idące wnioski. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał, że biegły rewident, po porównaniu wpłat dokonywanych przez oskarżoną do banku na konto (...) z raportami kasowymi, doszedł do wniosków, iż żadnych rozbieżności między nimi nie było. Sąd Rejonowy wysunął na tej podstawie wniosek, iż nie było strat wskazujących na zagarnięcie mienia (k. 1264). Tymczasem wnikliwa ocena całego materiału dowodowego nie pozwala na postawienie takiej tezy. Fakt, że to sama oskarżona sporządzała raporty kasowe wręcz stwarzała możliwość ukrycia przestępczego procederu w ten sposób, że oskarżona mogła nie ujawniać w tych raportach wszystkich wpłat dokonywanych przez lokatorów, a na konto (...) przekazywać tylko ich część, mianowicie te ujęte w raportach. Wskutek tego oczywistym było, że raporty były zgodne z wpływami na konto (...), a księgowość przez tak długi czas nie wykryła żadnych nieprawidłowości. Wniosek o braku szkody ze wskazanych powodów jest więc bezpodstawny.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy powinien zasięgnąć nowej opinii biegłego, która będzie odpowiadała wszelkim wymogom rzetelności, fachowości i która będzie opinią pełną. Po uzyskaniu opinii Sąd przeprowadzi postępowanie dowodowe jedynie w takim zakresie w jakim uzna to za konieczne dla poczynienia jednoznacznych i niewątpliwych ustaleń faktycznych. Dopiero wówczas Sąd dokona wszechstronnej i dogłębnej analizy całego materiału dowodowego, rozstrzygając czy przypisanie oskarżonej odpowiedzialności za zarzucony jej czyn jest zasadne czy też nie. Nie przesądzając wyniku rozstrzygnięcia Sądu, wskazać należy, że uniewinnienie oskarżonej na obecnym etapie postępowania było przedwczesne.